

and adaptation ability. The analysis of data of the probed total number of livestock of repair piggy-wiggies testifies after the own productivity and development, that these breeds prevail requirements of class elite after all of the estimated signs.

Adaptation, stress, stress-sensitiveness, stress-factor, adaptation ability, gomeostas

УДК 636.2.033.082 (477)

Ю.В. ВДОВИЧЕНКО, В.Г. КЕБКО, Р.В. КУР'ЯТА
Інститут розведення і генетики тварин УААН

І.В. КОРХ
Інститут тваринництва УААН

ВІДГОДІВЕЛЬНІ ЯКОСТІ СТВОРЕНИХ В УКРАЇНІ НОВИХ ПОРІД М'ЯСНОЇ ХУДОБИ

Встановлено високий генетично зумовлений продуктивний потенціал створених в Україні нових української та південної м'ясних порід худоби. Визначено тенденцію щодо більш високих м'ясних якостей у бугайців південної м'ясної породи порівняно з українською м'ясною породою. Селекційні роботи по покращанню м'ясних якостей цих порід необхідно продовжувати.

М'ясні породи худоби: українська м'ясна, південна м'ясна, продуктивний потенціал

Основна кількість яловичини в нашій країні виробляється за рахунок худоби молочних і молочно-м'ясних порід. Збільшення виробництва конкурентоспроможної яловичини та підвищення її якості значною мірою залежить від розведення

© Ю.В. Вдовиченко,
В.Г. Кебко, Р.В. Кур'ята,
І.В. Корх, 2009
Розведення і генетика тварин. 2009. № 43

худоби м'ясного напрямку продуктивності. Худоба м'ясних порід за м'ясною продуктивністю значно переважає худобу молочних і комбінованих порід, а забійний вихід у неї на 5–15% вищий, ніж у тварин молочного напрямку. Худоба м'ясних порід ефективно використовує дешеві грубі і соковиті корми та різні рештки продукції рослинництва, які іншими тваринами практично не використовуються [1].

Із метою виробництва конкурентоспроможної яловичини система годівлі м'ясної худоби повинна ґрунтуватися на максимальному використанні дешевих об'ємистих і соковитих кормів у зимово-стійловий період при оптимальному вмісті зернових і інших високовартісних концентрованих кормів у раціонах.

Нині в Україні створюються й удосконалюються нові вітчизняні породи великої рогатої худоби м'ясного напрямку продуктивності на основі схрещування комбінованих молочно-м'ясних і м'ясних порід худоби вітчизняної і зарубіжної селекцій (українська, поліська, волинська, симентальська, південна та інші породи і типи м'ясної худоби) [2].

Важливим фактором високої продуктивності м'ясної худоби і виробництва високорентабельної яловичини є оптимізація раціонів за дефіцитними в кормах місцевого виробництва поживних і біологічно активних речовин (макро-, мікроелементи і вітаміни) відповідно до деталізованих норм годівлі [3–5].

Мета досліджень – вивчити в експериментальних дослідженнях м'ясну продуктивність створених в Україні нових порід м'ясної худоби (української м'ясної і південної м'ясної порід).

Матеріал і методика досліджень. Наукові дослідження виконані у НВП «Олімпік-Агро» (с. Івки Богуславського району Київської області).

Дослід провели на двох групах бугайців-аналогів по 15 гол. у кожній: в I групі – бугайці української м'ясної, у II – бугайці південної м'ясної порід. Схему дослідження наведено у табл. 1.

1. Схема проведення дослідів

Групи бугайців	Порода	Кількість тварин, гол.	Вік бугайців, міс.	Жива маса, кг	Тривалість дослідів, дні	Запланований приріст, г
I	Українська м'ясна	15	9–10	237,8	168	900–1000
II	Південна м'ясна	15	9–10	258,4	168	900–1000

Вік бугайців при постановці на дослід – 9–10 місяців. Тривалість головного періоду дослідів – 168 днів. Тип годівлі – помірно концентратно-силосний.

Нормування раціонів годівлі піддослідних тварин проводили за новими уточненими і доповненими деталізованими нормами для м'ясної худоби, розробленими в останні роки в Україні [3–5]. Згідно з цими нормами раціони були дефіцитними на такі макро- (кальцій, сірка) і мікроелементи (цинк, марганець, мідь, кобальт), нестачу яких поповнювали тваринам обох груп сірчано-кислотними солями відповідних елементів. Рівень обмінної енергії в 1 кг сухої речовини раціонів становив 10 МДж. Вміст концентрованих кормів у раціонах – 56,4%, що не є великим для заключної відгодівлі молодняку м'ясної худоби. Раціони годівлі тварин приведено у табл. 2.

Раціони годівлі тварин були розраховані на одержання середньодобових приростів на рівні 900–1000 г.

2. Раціон годівлі бугайців української м'ясної і південної м'ясної порід

Корми і підкормки	Кількість кормів та їхня поживність				
	кількість кормів	норма	% до норми	мінеральний премікс	забезпечення до норми, %
1	2	3	4	5	6
Дерть кукурудзяна, кг	1,6				
Дерть пшенична, кг	1,6				

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6
Макуха соняшничкова, кг	1,2				
Силос кукурудзяний, кг	6,0				
Солома пшенична, кг	3,0				
Патока кормова, кг	1,2				
Крейда, г	-			25,0	
Сіль кухонна, г	40			-	
Сірка, г	-			8,0	
Марганець сірчанокислий, г	-			0,768	
Цинк сірчанокислий, г	-			0,665	
Мідь сірчанокисла, г	-			0,085	
Кобальт сірчанокислий, г	-			0,008	
Міститься в раціоні:					
кормових одиниць обмінної енергії, МДж	7,8	7,8	100	-	100,0
перетравного протеїну, г	740	714	103,6	-	103,6
кальцію, г	37	46	80,4	9,0	100,0
фосфору, г	27	26	103,8	-	103,8
сірки, г	23	31	74,2	8,0	100,0
марганцю, мг	273	442	61,7	169,0	100,0
цинку, мг	243	392	70,0	149,0	100,0
міді, мг	58	78	74,4	20,0	100,0
кобальту, мг	3,2	4,8	66,7	1,6	100,0

Визначення живої маси у піддослідних бугайців проводили на початку і в кінці досліду.

Після закінчення досліду було розраховано середньодобові прирости у піддослідних бугайців і затрати кормів на одиницю приросту.

Одержані результати оброблено біометрично [6].

Результати досліджень. У результаті проведених досліджень встановлено, що створені в Україні нові м'ясні породи худоби (українська м'ясна і південна м'ясна) проявили в умовах проведеного досліду хороші м'ясні якості. Так за 168 днів облікового періоду середньодобовий приріст у молодняку великої рогатої худоби української м'ясної породи дорівнював 943 г. Середньодобовий приріст за 168 днів облікового періоду у молодняку великої рогатої худоби новоствореної південної м'ясної породи за тих самих умов годівлі та утримання становив 1030 г, або на 87 г (+9,2%, $P>0,05$) більше, що говорить про високий продуктивний потенціал нової створеної в Україні південної м'ясної породи худоби. Затрати кормів на 1 кг приросту у бугайців української м'ясної породи становив 8,3 к. од., а у бугайців південної м'ясної породи – 7,6, або на 8,4% менше (табл. 3).

3. Продуктивність бугайців української м'ясної та південної м'ясної порід

Показник	Групи бугайців	
	I – українська м'ясна	II – південна м'ясна
Кількість тварин у групах, гол.	15	15
Тривалість головного періоду, дні	168	168
Середня жива маса 1 гол., кг:		
на початку періоду	237,8	258,4
у кінці періоду	396,2	431,5
Приріст живої маси на 1 гол., кг	158,4	173,1
Середньодобовий приріст, г ($M \pm m$)	943 \pm 45	1030 \pm 46
До I групи:		
\pm , г	–	+87
\pm , %	–	+9,2
Вірогідність різниці, P	–	>0,05
Затрати кормів на 1 кг приросту, к. од.	8,3	7,6
\pm , %	–	-8,4

Висновки. 1. Встановлено високий генетично зумовлений продуктивний потенціал створених в Україні нових української та південної м'ясних порід худоби. Відмічено тенденцію

щодо більш високих м'ясних якостей у бугайців південної м'ясної породи порівняно з українською м'ясною породою. Селекційні роботи з покращання м'ясних якостей цих порід необхідно продовжувати.

2. Для одержання високих середньодобових приростів раціони молодняку м'ясної худоби необхідно оптимізувати за всіма поживними і біологічно активними речовинами згідно з новими уточненими деталізованими нормами, зокрема, за дефіцитними в кормах макро- і мікроелементами, що дасть можливість при помірному вмісті концентрованих кормів у раціонах одержувати прирости живої маси на рівні близько 1 кг.

1. *Концепція* розвитку м'ясного скотарства в Україні на період до 2010 року / Ю. Ф. Мельник [та ін.]. – К., 1999. – 66 с.

2. *Стратегія* розвитку м'ясного скотарства в Україні в контексті національної продовольчої безпеки / М. В. Зубець [та ін.]. – К.: Аграр. наука, 2005. – 177 с.

3. *Організація* нормованої годівлі великої рогатої худоби м'ясних порід і типів: рекомендації / А. Т. Цвігун [та ін.]. – К., 1999. – 73 с.

4. *Норми і раціони* годівлі молодняку великої рогатої худоби м'ясних порід і типів / А. Т. Цвігун [та ін.]. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. – 45 с.

5. *Годівля* сільськогосподарських тварин / А. Т. Цвігун [та ін.] // Довідник зооветспеціаліста. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2003. – 95 с.

6. *Плохинский, Н. А.* Руководство по биометрии для зоотехников. – М. : Колос, 1969. – 256 с.

ОТКОРМОЧНЫЕ КАЧЕСТВА СОЗДАНЫХ В УКРАИНЕ НОВЫХ ПОРОД МЯСНОГО СКОТА. Вдовиченко Ю., Кебко В., Курьята Р., Корх И.

Установлен высокий генетически обусловленный продуктивный потенциал созданных в Украине новых украинской и южной мясных пород скота. Отмечена тенденция к более высоким мясным качествам у бычков южной мясной породы по сравнению с украинской мясной по-

родой. Селекционные работы по улучшению откормочных качеств этих пород необходимо продолжать.

Мясные породы скота: украинская мясная, южная мясная, продуктивный потенциал

FEEDING QUALITIES OF THE NEW BREEDS OF MEAT CATTLE CREATED IN UKRAINE. Vdovychenko Y., Kebko V., Kurjata R., Korh I.

The high genetically caused productive potential created in Ukraine new Ukrainian and Southern meat breeds of cattle is established. The tendency to higher meat qualities at feeder bulls southern meat breed in comparison with the Ukrainian meat breed is marked. Selection works on improvement of feeding qualities of these breeds are necessary for continuing.

Meat breeds of cattle: Ukrainian meat, Southern meat, productive potential

УДК 636.4.082.43

Л.В. ВИШНЕВСЬКИЙ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ СВИНОМАТОК ЗА ЧИСТОПОРОДНОГО РОЗВЕДЕННЯ ТА СХРЕЩУВАННЯ

Наведено результати чистопородного розведення та схрещування свиней різного напрямку продуктивності для визначення найвдалішого поєднання генотипів з метою поліпшення показників відтворювальної здатності. Визначено взаємозв'язок показників відтворювальної здатності, що може бути важелем селекції при доборі за обмеженою кількістю ознак.

Відтворювальна здатність, кореляція, схрещування, порода, чистопородне розведення

© Л.В. Вишневський, 2009

Розведення і генетика тварин. 2009. № 43